

Bohusläns museum RAPPORT 2018:16

Sonargranskning Lurö skärgård

Kabelförläggning Lurö-Värmlandsnäs
Arkeologisk utredning steg 1
Lurö skärgård
Eskilsätters socken, Säffle kommun
Marie Jonsson

**BOHUSLÄNS
MUSEUM**

Bohusläns museum

RAPPORT 2018:16

Sonargranskning Lurö skärgård

Kabelförläggning Lurö-Värmlandsnäs

Arkeologisk utredning steg 1

Lurö skärgård

Eskilsätters socken, Säfte kommun

Marie Jonsson

BOHUSLÄNS
MUSEUM

Bohusläns museum
Museigatan 1
Box 403
451 19 Uddevalla
tel 0522-65 65 00, fax 0522-126 73
www.bohuslansmuseum.se

ISSN 1650-3368

Författare Marie Jonsson

Grafisk form, layout och teknisk redigering Lisa K Larsson

Omslagsbild Omslaget visar häradseconomiska kartan över Lurö (Lurö J112-53-1, Häradseconomiska kartan 1883-95. Källa: Rikets allmänna kartverks arkiv. © Lantmäteriet historiska-kartor@lm.se)

Tryck Bording AB, Borås 2018

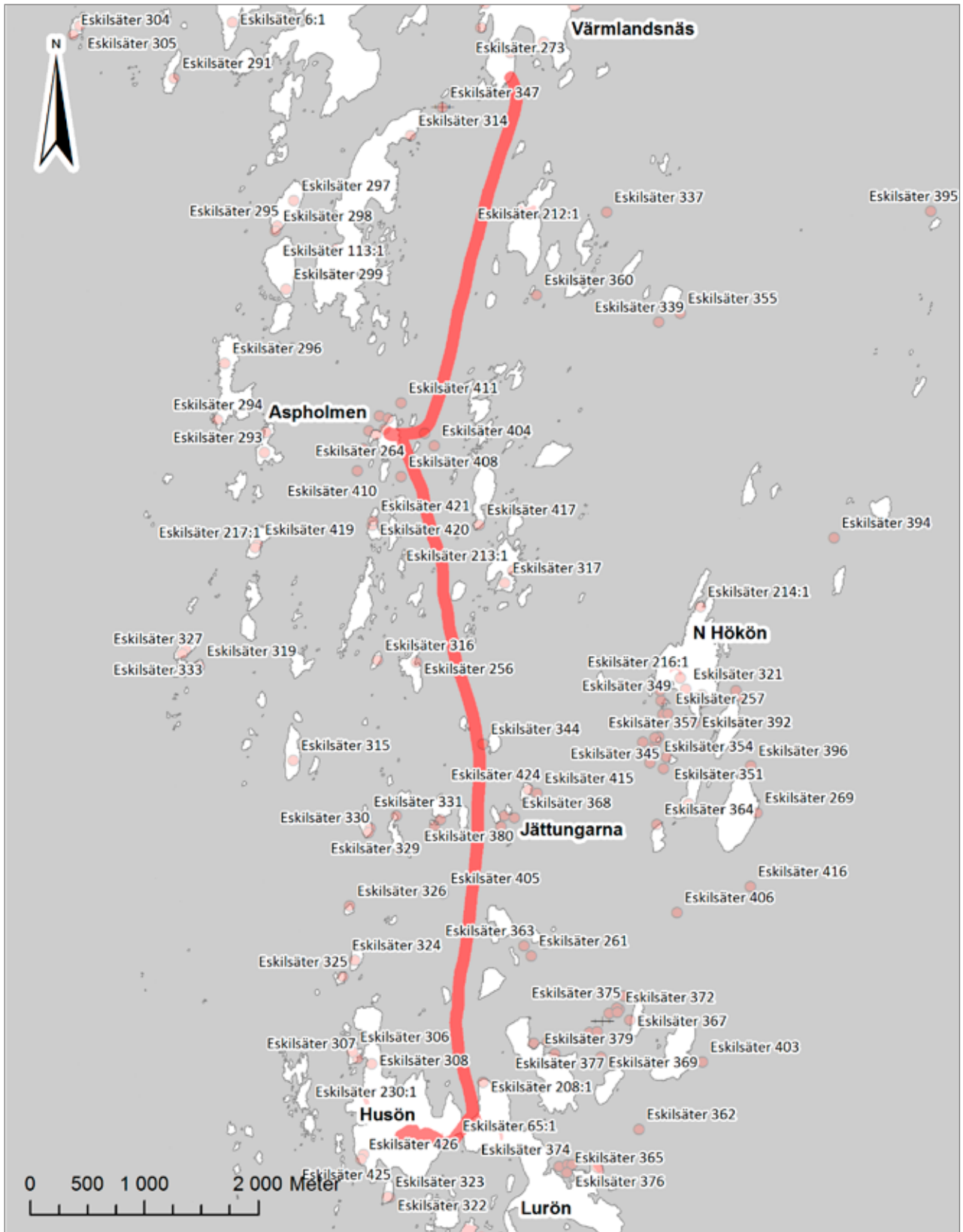
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket medgivande 90.8012

Innehåll

Sammanfattning.....	6
Bakgrund.....	6
Landskapsbild.....	6
Tidigare undersökningar.....	6
Metod.....	6
Resultat.....	7
Kart- och arkivstudier.....	7
Granskning av side scansonardata.....	8
Slutsatser samt åtgärdsförslag.....	8
Referenser.....	13
Tekniska och administrativa uppgifter.....	14
Bilagor.....	15

Figur 1. Utsnitt ut Sverigekartan med platsen för utredningen markerad.

Figur 2. Utsnitt ur Sjökartet, blad 1331, med platsen för utredningen markerad samt närliggande fornlämningar. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Bohusläns museum har på uppdrag av Vattenfall Services Nordic AB genomfört en marinarkeologisk utredning, steg 1, inför en planerad kabelförläggning inom Lurö och Eskilsäter skärgård i Vänern, i syfte att avgöra förekomst av fornlämningar. Arbetet har omfattat dels en kart- och arkivstudie, dels en granskning av sonardata. 24 sonarindikationer har pekats ut som potentiella lämningar av arkeologiskt värde. Inom utredningsområdet finns ett vrak och en förlisningsuppgift registrerat i FMIS. I tryckta källor, samt i en noggrannare granskning av förlisningsuppgifter i FMIS finns uppgifter om ett stort antal förlisningar i området, som är flitigt trafikerat och något svårnavigerat.

Bohusläns museums åtgärdsförslag är att genomföra en besiktning av sonarindikationerna, alternativt att om möjligt justera den planerade ledningssträckningen så att ett tillräckligt avstånd erhålls mot respektive indikation.

Bakgrund

Vattenfall Services Nordic AB har, efter samråd med Länsstyrelsen Värmland, ombett Bohusläns museum att genomföra en marinarkeologisk utredning, steg 1, med anledning av en planerad kabelförläggning inom Lurö och Eskilsäter skärgård, Vänern. Syftet med utredningen är att avgöra om det finns tidigare okända fornlämningar inom utredningsområdet. Resultatet är tänkt att tjäna som kunskapsunderlag för kulturmiljön i den framtagna miljökonsekvensbeskrivningen.

Utredningsområdet utgörs av en kabelkorridor, cirka 10 kilometer lång och 100 meter bred (50 meter på var sida om kabelsträckningen) som sträcker sig från Ladholmen på Värmlandsnäs via Aspholmen till Lurö. Eventuella kulturhistoriska lämningar uppskattas främst utgöras av fartygslämningar då ledningen i långa sträckor ligger i öppet vatten.

Landskapsbild

Vänern är Sveriges största och Europas tredje största insjö. Sjön delas nästan tvärs av i två större delar, Värmlandssjön och Dalbosjön, av en nord-sydgående förkastningslinje. Sjöns maxdjup är 106 meter, medeldjupet 27 meter och natur och bottenförhållanden är mycket varierade. Här finns djupa segelleder längs branta klippor och långgrunda vikar med förrådiska sandrevlar, uppgrundade vassområden, släta klipphällar, mjukbotten och lerbankar.

I sundet mellan de av förkastningslinjen bildade näsen Källandsö och Värmlandsnäs ligger Lurö skärgård, Europas största insjöskärgård. Lurö skärgård består av cirka 250 öar och har en yta av ungefär 600 hektar. Öarna har ett rikt fågelliv och det finns spår av mänsklig närvaro från stenålder och framåt. Under ytan döljer sig grund, vilka beroende på det högst varierade vattenståndet i sjön ibland ligger synliga.

Tidigare undersökningar

Bohusläns museum har tidigare utrett ett område i anslutning till Lurön inför en kabelförläggning (Ní Chíobháin Enqvist, 2014), samt ett område sydväst om Lurö i samband med en farledsförbättring (von Arbin, 2009) (Ní Chíobháin Enqvist & von Arbin, 2010). Vid dessa undersökningar har nya fornlämningar lokaliserats; ankare, vrakdelar och en hamnanläggning.

Metod

Utredningen, steg 1, har dels omfattat en kart- och arkivstudie, dels en granskning av sonardata.

Historiska kartor och sjökort över området som Lantmäteriet och Riksarkivet tillhandahåller online har granskats. Satellitbilder och luftfoton har i begränsad omfattning studerats i Google, Eniro och Fornsök (FMIS).

Sonardata har levererats från företaget HydroGIS och är av typen side scan-sonar. Karteringen har utförts med en sonar av märket Tritech, modell Starfish 450E, och med frekvens 450 kHz. Hela materialet har granskats, indikationer har plockats ut och katalogiserats i ett exceldokument med en skärmdump av sonarbilden, en detaljbild av indikationen samt en beskrivning och en position. Indikationerna klassificerades efter en tregradig skala (1–3) där en högre siffra anger en större sannolikhet att objektet utgör en fornlämning. Indikationerna har sedan kontrollerats av ytterligare en person för att säkra kvaliteten.

Sonar-datan är svårhanterad, det är svårt att avgöra om täckning för hela området finns då underlaget inte medger direkt presentation i karta. Störningar orsakade av sjöhävning eller liknande förekommer nästan genomgående i hela upptagningen. Detta kan resultera i både att eventuella kulturhistoriska lämningar av värde inte upptäckts vilket kan skapa problem längre fram i förläggningsarbetet, och att icke kulturhistoriska objekt pekats ut som möjliga lämningar av värde. Positioner

måste upprättas manuellt vilket innebär en ökad risk för fel i positionering.

Resultat

Registret över Sveriges fornminnen och andra kulturhistoriska lämningar, FMIS, (Fornminnesinformationssystem) finns tillgängligt online via tjänsten Fornsök. Här finns olika lämningar som fartygslämningar och hamnanläggningar positionerade och beskrivna, men även uppgifter om händelser, som förlisningsuppgifter. Just förlisningsuppgifterna saknar ofta position, och i de fall där en position finns angiven kan den vara registrerad »schablonartat«, det vill säga att en position är satt godtyckligt inom det område som anges som förlisningsplats. Vrakpositioner kan också i vissa fall vara missvisande då olika positioneringssätt existerat under sjöfartens historia, och ibland ske det misstag när gamla koordinater skall översättas till nya koordinatsystem.

Via Lantmäteriets hemsida finns tillgång till ett flertal av Lantmäterimyndigheternas och Lantmäteristyrelsens historiska kartor. Alla kartor fram till år 1862 över Eskilsätters socken från dessa två arkiv har granskats. Flera historiska sjökort är tillgängliga via Riksarkivets sök-portal SVAR, främst i Krigsarkivets kartsamlingar.

Ytterligare en kategori kartor har granskats; luftfoton och satellitbilder. I grunda områden kan man i luftfoton ibland tydligt se lämningar som vrak eller fasta anläggningar. I Google, Eniro och Fornsök finns dessa tillgängliga, i Eniro kan man dessutom i vissa områden se historiska luftfoto.

Christer Westerdahls omfattande verk *Vänern: landskap – människa – skepp: om en maritim inlandskultur vid Vänern*, tangerar det mesta som förknippas med maritim kultur, sjöfart och maritim historia. Han behandlar Vänerns historia från stenålder till nutid, redogör för förlisningar, beskriver hamnlägen, radar upp historiska belägg för ankringsplatser, redogör för olika typer av fartyg etc. Han utreder även olika typer av lämningar av maritim karaktär som finns på land, som sjökrogar, fyrar och varvsplatser och listar deras belägenheter. Hans källor är av en bred karaktär; sjöförklaringar, tidningsnotiser, ortnamn, intervjuer och inventeringar för att nämna några få.

En snabb översikt över Vänerns sjöfart genom tiderna bjuder Benjamin Lidholm, grundare av Lidköpings Hantverks och Sjöfartsmuseum, numera Vänermuseet, på. Simon Granath, skeppare med över 50 års seglats

bakom sig, lämnar en mer informell skildring av livet vid och på Väneren i boken *Vänerminnen*, byggd på sjöförklaringar och muntliga berättelser.

Flera privatpersoner som intresserar sig för sjöfart och förlisningar i Väneren har samlat på sig omfattande arkiv med uppgifter om förlisningar från sjöförklaringar och tidningsnotiser, och några har delat med sig av dem till ett i viss mån pågående projekt som behandlar vrak, andra kulturhistoriska anläggningar och förlisningsuppgifter i Väneren; Vänerprojektet (dnr 436-40523-2015 Länsstyrelsen Västra Götaland), där författaren registrerat uppgifter från olika arkiv i en samlad databas, vilken till viss del sedan har införts i FMIS. En stor del av informationen som insamlades under Vänerprojektet väntar dock fortfarande på registrering i FMIS, däribland cirka 600 förlisningsuppgifter (enligt Henrik Zedig, Länsstyrelsen Västra Götaland, 2017-10-06).

En av dem som under åren samlat på sig ett register av förlisningsuppgifter är Anders Möller, vilket han presenterar i boken *När stormens rytande har tystnat* (2003). Uppgifterna är hämtade från tidningsnotiser, domstolsprotokoll och liknande.

Kart- och arkivstudier

I bilaga 2 presenteras en tabell över ett femtiotal förlisningsuppgifter från området, varav större delen är registrerade i FMIS, medan 12 stycken härstammar från Vänerprojektet. I Möller (2003) finns dessutom ytterligare uppgifter om förlisningar. Speciellt runt Aspholmen har flera förlisningar inträffat, Westerdahl håller det för sannolikt att den tillsammans med Vänersborgsviken är Vänerns största förlisningsplats (2003, s. 191). Övriga fornlämningar med maritim anknytning inom området består av sjömärken och hamnanläggningar.

Historiska kartor över Eskilsätters socken, samt historiska sjökort över Lurö skärgård har granskats i jakt på hamnanläggningar eller andra installationer. Inga anläggningar har kunnat lokaliseras i varken kartor eller sjökort, inte heller har något av intresse upptäckts i de luftfoton som granskats.

Litteraturen ger desto fler upplysningar om den aktivitet som rått i området. Transporter av olika typer av gods har föregått över Väneren, från norr fraktades exempelvis järn och timmer söderut och från söder fraktades kalksten och spannmål norrut (Lidholm, 1940, s. 426) (Westerdahl, 2003, ss. 110, 111). Hur mycket gods som transporterats är svårt att få en uppfattning om eftersom

mycket av trafiken på Vänern föregått utan att lämna skriftliga spår (Westerdahl, 2003, s. 132). Från 1800-talets slut blir de historiska källorna dock fler (ibid.), och det är främst genom sjöförklaringar och förlisningsrapporter vi får uppgifter om seglationens svårigheter runt Lurö. På grund av skärgårdens centrala läge mitt i sjön var fartyg tvungna att passera den om de skulle tvärs över sjön, vare sig de seglade i nordsydlig eller östvästlig riktning.

Förlisningsrapporterna, även de i FMIS, är ofta oprecisa, Eskilsäter 259 beskrivs så här: »Strandade vid Aspholmarne i Vänern. Överfylldes.« Ibland är de lite mer detaljerade, som denna (Eskilsäter 404):

Slupen Levi med last av ved drev iland under stormen. Masten kapades med skeppet höll. I den svåra stormen hade flera fartyg gått under eller kastats upp på land vid Lurö. En del av dem bärgades senare. I en skrivelse från Lidköping år 1863 står det att 15 vrak är synliga från Aspholmarna.

Positioneringen är fortfarande vag, och detsamma gäller för merparten av de förlisningsuppgifter som finns registrerade i området Lurö/Aspholmen/Vänernäs (bilaga 2).

Händelsen med slupen Levi inträffade sista oktober år 1863, och är bara en av flera »massförlisningar« som inträffat på Vänern i hårt väder (Granath, 1998, ss. 18–20) (Möller, 2003, ss. 43, 51, 54 ff.) (Westerdahl, 2003, ss. 195–197) (bilaga 2).

Utöver alla förlisningar har den intensiva trafiken medfört andra företeelser som skulle kunna påträffas i området. Förutom hamnar och sjömärken av vilka ju en del finns registrerade, rör det sig om exempelvis sjökrogar, ankringsplatser, varv (Westerdahl, 2003, s. 191) och allt material dessa kan avsätta i form av utkastlager. Westerdahl går så långt att han pekar ut Lurö som ett maritimt kulturcentrum (ibid.)

Trots detta faktum är få fartygslämningar registrerade i FMIS, inom kabelkorridoren finns endast ett, Eskilsäter 344, vilket kanske kan förklaras genom en kraftig sederterering i området, och de tidigare utredningarna visar att det trots allt finns lämningar.

Granskning av side scansonardata

Indikationerna klassificerades efter en tregradig skala (1–3) där en högre siffra anger en större sannolikhet att objektet utgör en fornlämning. Vid granskningen framkom 23 indikationer. Av dessa blev två stycken klassificerade som 2:or medan resterande 21 har klassificerats

som 1:or. (bilaga 1.) De båda klass 2 indikationerna är id 9 och 15. Id 9 är ett skrovformat objekt, cirka 20 meter långt, medan id 15 är ett cirka 15–17 meter långt och 4 meter brett skrovformat objekt. Av de övriga indikationerna består merparten av möjliga vrakdelar medan några liknar ekor till formen.

Sonarindikation id 15 sammanfaller någorlunda i position med RAÄ Eskilsäter 344 (figur 4), då det endast är cirka 60 meter mellan de båda objekten. Vraket Eskilsäter 344 är inte närmare beskrivet i FMIS, positionen är inhämtad från ett sjökort under bearbetningen av data i Vänerprojektet (dnr 436-40523-2015 Länsstyrelsen Västra Götaland). Andra indikationer ligger samlade och kan utgöra spridda delar av samma vrak.

Slutsatser samt åtgärdsförslag

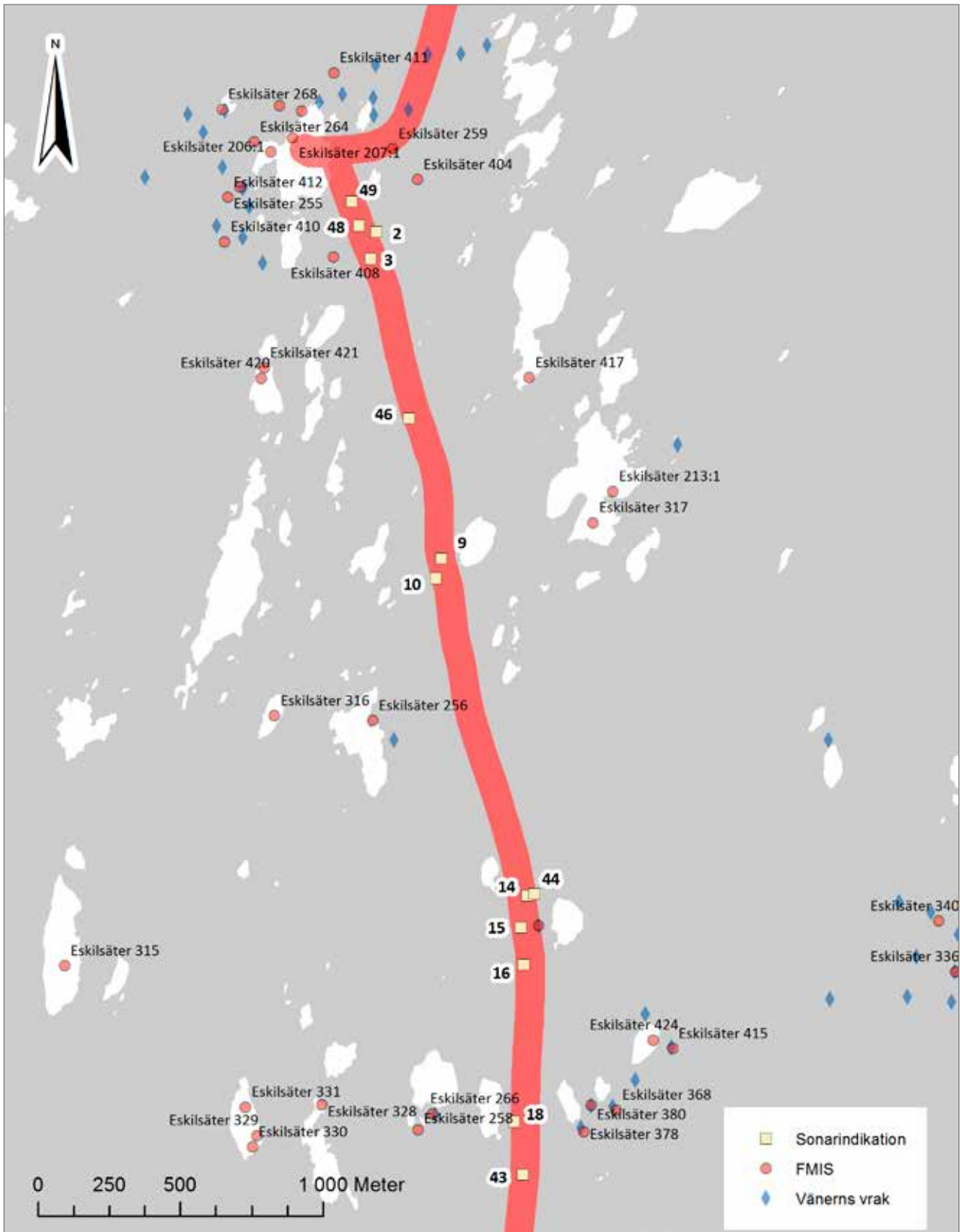
Genom sin centrala placering i Vänern har Lurö och Eskilsäters skärgård tidigt satt ramarna för den historiska sjöfarten. Skärgården har erbjudit skydd men också inneburit ett hot mot navigationen. Det aktuella utredningsområdet, från Husön i syd till Värmlandsnäs i norr, omfattar ett viktigt stråk av farvattnet och berör dessutom många förlisningsuppgifter. Det totala redovisade materialet (bilaga 2) uppgår till 53 poster från diverse förlisningsarkiv. Av dessa kan en stor del med viss säkerhet kopplas till utredningsområdet. Bland annat finns en samstämmighet mellan RAÄ Eskilsäter 344 och sonarindikation id 15. Av övriga förlisningsuppgifter bör man uppmärksamma exempelvis A FÖR 5906, Vänerprojektet 1131, och 3137 vilka bedöms ligga inom eller i nära anslutning till utredningsområdet.

Av de uttagna sonarindikationerna bedöms id 9 (klass2) och 29 samt 27, 43 och 44 ha störst arkeologisk potential. Id 9 och 29 är utpekade som möjliga vrak av lite större storlek, medan de tre andra är mindre, men inte desto mindre båtformade. För att definitivt kunna avgöra indikationernas art och arkeologiska potential måste man besiktiga dem.

Bohusläns museums åtgärdsförslag är att aktuella sonarindikationer bör besiktigas. Alternativet är att, om möjligt, justera den planerade ledningssträckningen så att ett tillräckligt avstånd erhålls mot respektive indikation. I den fortsatta handläggningen av detta ärende bör Länsstyrelsen samrådas.

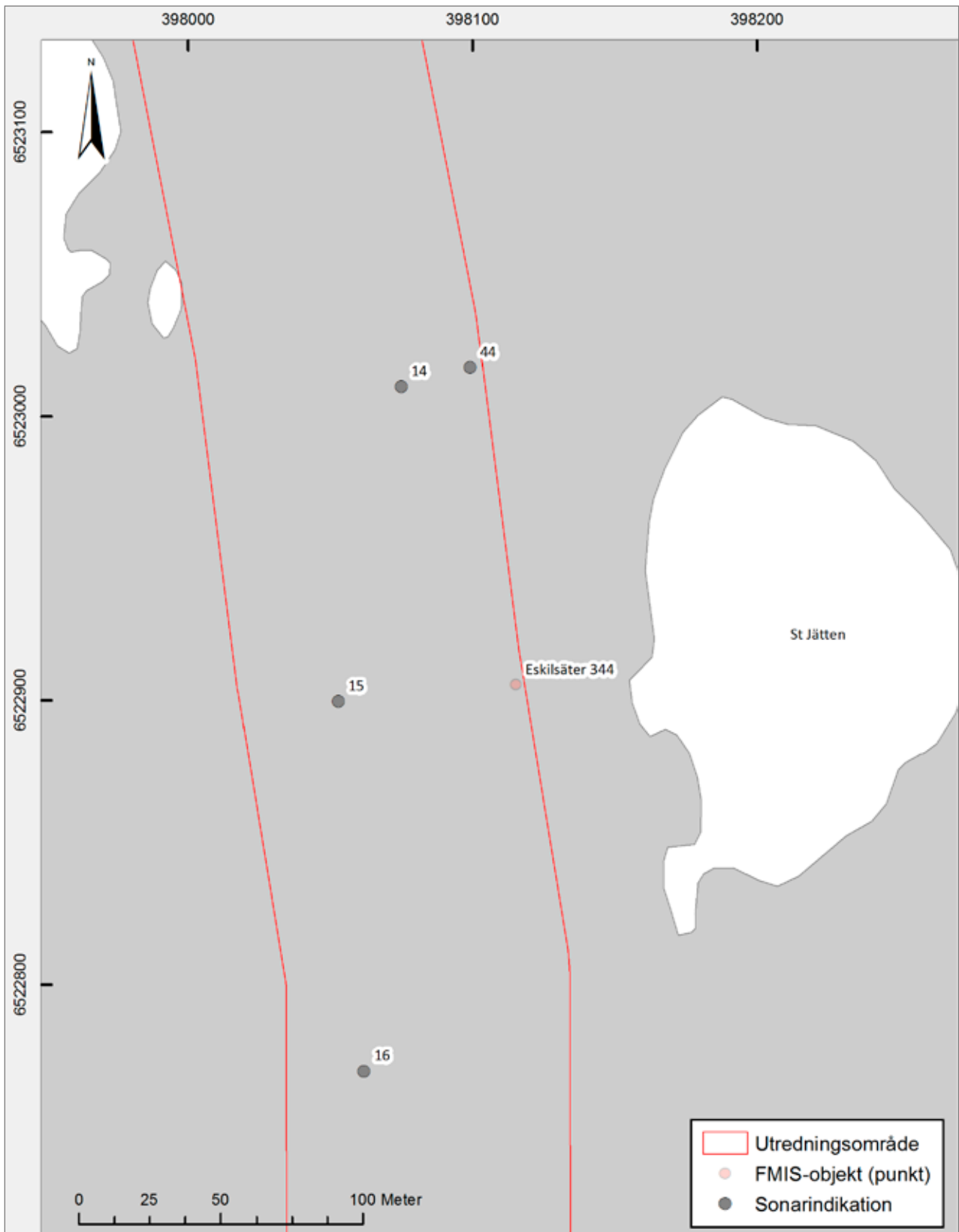
Figur 3a. Utsnitt ur kartan visande utredningsområdet, objekt från FMIS, objekt från projektet Vänerns Vrak samt sonarindikationer. Skala 1:20 000.

Figur 3b. Utsnitt ur kartan visande utredningsområdet, objekt från FMIS, objekt från projektet Vänerns Vrak samt sonarindikationer. Skala 1:20 000.

Figur 3c. Utsnitt ur kartan visande utredningsområdet, objekt från FMIS, objekt från projektet Vänerns Vrak samt sonarindikationer. Skala 1:20 000.

Figur 4. Utsnitt ur kartan som visar förhållandet mellan Eskilsäter 344 samt sonarindikation 15. Skala 1:2 000.

Referenser

Litteratur

von Arbin, S. (2009) *Farledsförbättring i Vänern: Ekens och Lurö skärgårdar: arkeologisk utredning etapp 1: Otterstad och Eskilsäter socknar, Lidköpings och Säffle kommuner, Västra Götalands och Värmlands län*. Uddevalla: Bohusläns museum Rapport 2009:31.

von Arbin, S. & Ní Chíobháin Enqvist, D. (2010) *Farledsförbättring i Vänern: Ekens och Lurö skärgårdar: arkeologisk utredning etapp 2: Otterstads och Eskilsäters socknar, Lidköpings och Säffle kommuner, Västra Götalands och Värmlands län*. Uddevalla: Bohusläns museum Rapport 2010:43.

Granath, Simon (1998). *Vänerninnen: berättelser om sjöfart och människor runt Vänern*. Saltsjö Boo: Argus

Lidholm, B. (1940). *Vänerns sjöfart genom tiderna särskilt med avseende på Värmland. I: Värmland förr och nu 1939-1940*. Karlstad.

Möller, A. (2003) *När stormens rytande har tystnat: en bok om fartygshaverier och förlisningar på Vänern*. Kalmar: Narwahl.

Ní Chíobháin Enqvist, D. (2014) *Hamnanläggningar vid Lurön: marinarkeologisk utredning: vattenområde mellan Husön och Lurön, Eskilsäters socken, Säffle kommun*. Uddevalla: Bohusläns museum Rapport 2014:34.

Westerdahl, C. (2003) *Vänern: landskap, människa, skepp: om en maritim inlandskultur vid Vänern*. Skärhamn: Båtdokgruppen.

Tekniska och administrativa uppgifter

Lst dnr:	-
BM dnr:	17/0397
BM pnr:	17034
Fornlämningsnr:	-
Län:	Värmland
Kommun:	Säffle
Socken:	Eskilsäter
Fastighet:	-
Ek. karta:	Jc3j/9239
Läge:	X 6 524 537,431 Y 397 747,376
Meter över havet:	-
Koordinatsystem:	Sweref 99 TM
Höjdsystem:	RH2000
Uppdragsgivare:	Vattenfall Services Nordic AB
Ansvarig institution:	Bohusläns museum
Projektledare:	Marie Jonsson
Fältpersonal:	Marie Jonsson
Konsulter:	-
Fältarbetstid: -	
Arkeologtimmar:	44
Undersökt yta:	1 000 000 m ²
Arkiv:	Bohusläns museums arkiv
Fynd:	Inga fynd omhändertogs

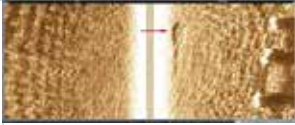

Bilagor

Bilaga 1. Katalog över sonarindikationer

Bilaga 2. Förlisningsuppgifter från Lurö skärgård

Bilaga 1. Katalog över sonarindikationer

Indikation nummer	WGS84 Northing (grader, decimalminuter)	WGS84 Easting (grader, decimalminuter)	Beskrivning av bilden	Arkeologisk tolkning	Klassificering	Detaljbild	Översiktsbild
2	58°51,342	013°13,439	Avlånga objekt	Vrakdelar?	1		
3	58°51,291	013°13,419	Skrovform, cirka 10 meter lång	Vrak?	1		
9	58°50,727	013°13,707	Skrovform, 20-30 m lång	Fartygslämning?	2		
10	58°50,690	013°13,690	Fyrkantiga block, cirka 3x1 meter, 5 meters mellanrum. Position tagen mitt mellan.		1		
14	58°50,093 58°50,103 58°50,087 58°50,080	013°14,054 013°14,046 013°14,057 013°14,060	Ett vinklat objekt (plus tre delar ytterligare, mer tveksamma)	Vrakdel?, knä, spant el liknande	1		
15	58°50,033	013°14,034	Cirka 15-17 meter långt 4 m brett skrovformat objekt.	Vrak?	2		
16	58°49,963	013°14,047	Skarp vinkel	Vrakdel?	1		
18	58°49,665	013°14,027	Skarp vinkel	Vrakdel?	1		
23	58°49,382	013°14,022	Uppstickande objekt, med fyrkantig skugga	Vrakdel?	1		
25	58°48,816	013°13,933	Skrovform cirka 15 m långt, ev klippa, men kastar längre skugga än intilliggande klippor	Vrak?	1		
26	58°48,801	013°13,875	Spridda objekt, position tagen vid ett som liknar en stock, cirka 5 m lång (pilen längst till höger)	Vrakdelar? Last?	1		
27	58°48,705	013°13,898	Uppstickande objekt, kastar rejäl skugga	Vrakdelar?	1		
28	58°48,673	013°13,937	Skrovformat objekt	Vrak?	1		
29	58°48,648	013°13,894	Uppstickande objekt	Beväxt vrak?	2		

30	58°48,457	013°14,005	Skrovformat objekt	Vrak?	1		
43	58°49,565	013°14,065	Skrovformat objekt, cirka 5 meter långt	Litet vrak?	1		
44	58°50,097	013°14,079	Skrovformat objekt, cirka 5 meter långt	Litet vrak?	1		
46	58°50,991	013°13,576	Kabel/rep, plus ett objekt, svårt att se vad det är på grund av störning. Kabeln ligger över objektet.	Vrak?	1		
48	58°51,353	013°13,374	2 stycken till synes 15 meter långa och två meter breda objekt, ligger parallellt med ett avstånd av cirka 3 meter.	?	1		
49	58°51,399	013°13,346	Runt objekt, cirka 6 meter Ø	?	1		
53	58°52,530	013°14,034	Avlångt objekt, cirka 10x3 meter	Vrak?	1		
55	58°52,590	013°14,004	Objekt i blinda stråket	Vrak/vrakdel?	1		
57	58°52,584	013°13,991	Avlångt, cigarrformat objekt, eventuellt beroende på störning. Cirka 5 meter långt	Vrakdel?	1		

Bilaga 2. Förlisningsuppgifter från Lurö skärgård

RAÄ-nummer	Lämningsstyp	Namn	Fartygstyp	Förlisningsår	Orientering	Last
A FÖR 2937	Förlisningsuppgift	Ivar Viking	Trä/segel	1864-11-01, 1864-11-30	Värmlandssjön, Vänern, "Vid en holme", Hökflagan i Lurö skärgård	Kol
A FÖR 5271	Förlisningsuppgift	Palert	Trä/segel	1863-10-31	Vänern, Vid Aspholmen, Lurö skärgård.	
A FÖR 5302	Förlisningsuppgift	Paulus	Trä/segel	1863-10-31	Lurö skärgård, Vänern, "Vid Bratten i Vänern". (Bör vara Lilla Bratten eller Lurö Bratt som avses).	Trä: bräder
A FÖR 5451	Förlisningsuppgift	Rafael	Trä/segel	1852-10-23, 1852-10-25	Vänern, Vid Aspholmarna	
A FÖR 5664	Förlisningsuppgift	S:t Peter	Trä/segel	1864-10-20, 1864-10-28	Lurö skärgård, Vänern, Nära Aspholmarna	
A FÖR 5796	Förlisningsuppgift	Sofia	Trä/segel	1858-10-29	Vänern, Mellan Djurö och Lurön.	Block och Tjära
A FÖR 5906	Förlisningsuppgift	Styrbjörn	Trä/segel	1852-10-23, 1852-10-25	Lurö skärgård, Vänern, I närheten av Aspholmarna.	Tom
A FÖR 5910	Förlisningsuppgift	Styrbjörn	Trä/segel	1852-10-23, 1852-10-25	Lurö skärgård, Vänern, I närheten av Aspholmarna.	Tackjärn, 600 skeppund (= 102 ton).
A FÖR 5952	Förlisningsuppgift	Swan	Trä/segel	1863-10-31	Lurö skärgård. Vänern, Vid Aspholmarna	Trä: plank
A FÖR 7194	Förlisningsuppgift	Frej	Composit	1881-01-31, 1881-12-31	Vänern, Lurö skärgård vid skäret Måkskär	
A FÖR 7367	Förlisningsuppgift	Nore, Oscar, Aron	Motor	1924-10-24	Vänern, SV om Lurö skärgård, Vänern	Slanvirke
A FÖR 7448	Förlisningsuppgift	Skoghall VII	Kravell, ek-fur/maskin	1922-11-12	vid Forsbergsgrundets lysboj i Lurö skärgård	
A FÖR 7473	Förlisningsuppgift	Thuntank IV, Soya IV, Tankborg	Dieselmotor, maskin	1959-10-20	Vänern, vid Stånguddens fyr i Lurö skärgård i Vänern	Ballast
Eskilsäter 259	Förlisningsuppgift	Elisabeth	Trä/segel	1852-10-23, 1852-10-25	Eskilsäters skärgård, Vänern, Aspholmarne	Block
Eskilsäter 301	Förlisningsuppgift	Frideborg	Galeas, segel	1881-09-26	Vänern, Dalbosjön, Luröundet mellan Trädgårdsholmen och Stenskär	Stenkol
Eskilsäter 362	Förlisningsuppgift	"Lagman Antonssons skuta"	4 mastad skuta	1778-08-25		
Eskilsäter 400	Förlisningsuppgift	Hulda	Slup	1873-10-24	S om Lurö, Lurö skärgård.	Zinkmalm
Eskilsäter 401	Förlisningsuppgift	Viktor Emanuel	Slup	1891-10-21	Trädgårdsholmarna SÖ om Lurö, Lurö skärgård	
Eskilsäter 402	Förlisningsuppgift	Hansy	Motorfartyg	1972-12-05	S om Lurö, Lurö skärgård.	Havre
Eskilsäter 403	Förlisningsuppgift	Karl	Skonare	1916-10-13	Lurö/Lurö bratt	Träläst. En del bärgat
Eskilsäter 404	Förlisningsuppgift	Levi	Slup	1863-10-31	Aspholmen, Lurö skärgård.	Ved
Eskilsäter 405	Förlisningsuppgift	Fritiof	Galeas	1890-05-25	Lurö skärgård	Props
Eskilsäter 406	Förlisningsuppgift	Välfärden	Galeas, segel	1872-11-10	Lurö skärgård	Tackjärn
Eskilsäter 407	Förlisningsuppgift	Lamartine	Slup	1863-10-31	Aspholmen, Lurö skärgård.	Bräder
Eskilsäter 408	Förlisningsuppgift	Blenda	Slup	1863-10-31	Aspholmen, Lurö skärgård.	
Eskilsäter 409	Förlisningsuppgift	Hertigen	Slup	1864-10-22	Lurö, Lurö skärgård	Plank
Eskilsäter 410	Förlisningsuppgift	Amanadus	Slup	1863-10-31	Aspholmen, Lurö skärgård.	Plank
Eskilsäter 411	Förlisningsuppgift	Isidor	Slup	1863-10-31	Aspholmen, Lurö skärgård.	
Eskilsäter 412	Förlisningsuppgift	Mässvik	Slup	1863-10-31	En klippa i Lurö skärgård (uppe på)	Ved
Eskilsäter 413	Förlisningsuppgift	Lova	Slup	1873-10-24	Luö hamn, Lurö skärgård.	
Eskilsäter 415	Förlisningsuppgift	Johan Fredrik	Slup	1841-11-18		Järn och plank
Eskilsäter 416	Förlisningsuppgift	Tre Bröder	Slup	1871-08-25	ca 500 m från Hökön på en lerbank	Kalk. 1 800 kubikfot släckt kalk
FÖR 0039	Förlisningsuppgift	Alexandrine	Segel	1863-10-31	Vänern, Aspholmarna, Lurö skärgård.	Kol
FÖR 1172	Förlisningsuppgift	Anna Maria	Trä/segel	1860-10-06	Vänern, Aspholmarna	Trä: plank
FÖR 1265	Förlisningsuppgift	Delfin	Segel	1862-01-01, 1862-08-12	Lurö skärgård, Vänern, Sunnerwass	
FÖR 243	Förlisningsuppgift	Carl August	Trä/segel	1857-01-01, 1858-01-09	Vänern, Svinön, Lurö skärgård.	
FÖR 2678	Förlisningsuppgift	Herkules, Hercules	Trä/segel	1852-10-23, 1852-10-25	Eskilsäter-Lurö skärgård, Vänern, Vid Aspholmen	Spannmål
FÖR 3456	Förlisningsuppgift	Clara Maria, Sjöfogeln	Trä/segel	1851-12-10	SV Vänern, Nära Aspholmen, Eskilsäters skärgård	Spannmål, salt, "köpmansgods"
FÖR 3904	Förlisningsuppgift	Falk	Trä/segel	1858-05-04	Vänern, Utanföör Vithall, (ö i Lurö mellersta skärgård)	Trä: sågbalkar
FÖR 4155	Förlisningsuppgift	Friheten	Trä/segel	1852-10-23, 1852-10-25	Vänern, "I trakten kring Aspholmarna"	Styckegods

Ej registrerade i FMIS						
Vänernprojektet 113: Förlisningsuppgift			Galeas	1861-11-14/16	Aspholmen, Vänern	Trä (latwood)
Vänernprojektet 305: Förlisningsuppgift				1837-11-02	Aspholmen	
Vänernprojektet 305: Förlisningsuppgift	Carl		Skonert	1841-10-05	Jättungen, Hököflagan, Vänern	Tackjärn, 550 skeppund (c:a 93 ton). Delvis bärgat
Vänernprojektet 305: Förlisningsuppgift	Catharina		Slup	1841-11-16	Svinön vid Hököflagan, Vänern	Trä
Vänernprojektet 306: Förlisningsuppgift	Jupiter		Båt	1842-06-03	Aspholmens skärgård, Vänern	
Vänernprojektet 306: Förlisningsuppgift	Jeanet		Jakt	innan 1843-09-25	Aspholmen, Lurö, Vänern	Trä
Vänernprojektet 308: Förlisningsuppgift				omkring 1851-10-30	Aspholmarna, Vänern	Skiffer (Schiffer)
Vänernprojektet 311: Förlisningsuppgift	Emma		Skonertskepp (skuta)	1858-11-11	Aspholmarna, Vänern	Ballast
Vänernprojektet 311: Förlisningsuppgift	Carl		Slup	1859	Bärön, Vänern	Kalksten 190 skeppund
Vänernprojektet 311: Förlisningsuppgift	Skyndsam		Slup	1859-11-08	Aspholmen, Vänern	Tackjärn, stångjärn
Vänernprojektet 313: Förlisningsuppgift			2 galeaser	1861-11-14/16	Aspholmarna, Vänern	Spannmål
Vänernprojektet 313: Förlisningsuppgift	Flygaren		Slup/Segel	1861-11-26	Aspholmarna, Vänern	Havre. Lastmottagare P.V. Dahlgren
Vänernprojektet 316: Förlisningsuppgift	Rosen		Slup/Segel	1863-10-31	Aspholmarna, Vänern	Plank, 125 tolfter, 30 läster

Ö. Söla Gås

Korsö

Munk-

Island

Åkarne

Lursegårne

Hus

LUR

Ököska

Dalboskären

N. Sikskär

Sikskär